

néhány intelligens és agilis ember, akik bámulatos türelemmel és önmegadással vállalták a szélmalom-harcot, de a közöny a legbrutálisabb dolgok közül való — és az a néhány kiváló ember egyelőre felfüggesztette a működését. Így történhetett meg az, hogy a Társadalomtudományi Társaság hallgatott mostanában.

A hallgatás azonban csak kifelé volt csönd. Valójában a legküzdelmesebb munkát végezte az a néhány ember, aki elviselte a közönyösséget és a rosszindulat buvóhelyéről érkező nyilait is eltűrte. A küzdelemnek az az eredménye, hogy a Szegedi Társadalomtudományi Társaság átalakul, fiókja lesz a Budapesti Társadalomtudományi Társaságnak.

Az egyesület tehát megszűnik, hogy utána nyomban izmosabb testben újból életre keljen. És ennek a megoldásnak tapsolnunk kell, mert ebben a városban, amelyet ügyes kezek bevontak a kultura mázával, a valóságban csak falábakon cammog a kultura. Ebben a taláiban mélyen gyökeret kell vernie egy progresszív Társaságnak, amely álarc nélkül, okosan és öntudatosan harcol és számízik öreg, vértelen elveket.

A Társadalomtudományi Társaság a jövő heti közgyűlésén véglegesen elhatározza az átalakulást. A fiók-egyesület alakuló közgyűlése októberben lesz, amelyen Jászi Oszkár nagyszabású beszédet mond. A programon, amint azt Hollós József dr. a Társaság főtitkára munkatársunkkal közölte, most dolgozik a vezetőség. A program egyik kiemelkedő pontja: „Szeged szociális monografiája”.

A Ferrer-kör, amely a múlt évben alakult, minden valószínűség szerint beleolvad a Budapesti Társadalomtudományi Társaság szegedi fiók-egyesületébe. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Társaság a téli hónapokban munkás-tanfolyamot is rendez.

A delegációk. A magyar delegáció kedden délelőtt folytatni fogja csütörtökön félbeszakított munkáját. Egyelőre még az albizottságok tanácskozása tart, mert ezek közül a múlt héten még csak a külügyi bizottság tárgyalta le Berchtold gróf beszámolóját, a hadügyi és a tengerészeti bizottság még nem végzett a hadügyminiszter és Montecuccoli gróf előterjesztéseivel. A bosnyák költségvetést az egyesült négyes albizottság fogja tárgyalni. A delegáció plenáris ülései előreláthatóan csak a hét végén kezdődnek meg.

A nagykarolyi beszámoló. Karolyi József gróf vasárnapi nagykarolyi beszámolóján Apponyi Albert gróf mondott hosszabb beszédet a politikai helyzetről.

Igenis, — mondotta egyebek közt Apponyi — az ellenzék el van tőkévelve arra, hogy mindaddig, míg ereje terjed, rendes tanácskozáshoz nem járul a parlamentben, míg a megsértett jogrend helyreállítva nincs, míg tárgyi és személyi biztosítékai nincsenek, de ez az ellenzék részéről nem támadás, hanem védelem. Nem kedvtelés ez, mert én szívszorogva állok olyan jelenségek előtt, melyek engem megfosztanak attól, hogy komoly pillanatokban, mint aminő most a külügyi helyzet is, fölemelhessem szavamat, elmondhassam nézeteimet az ország érdekeinek megvédésére; szívszorogva állok olyan jelenetnél, mely magyar emberek közt szinte áthidalhatatlan ürt támaszt. De mi ennek az eredete? A jogrenden, az alkotmányossá-

gon június 4-én ejtett ama csorba, amelyet ha ki nem köszörülhetünk, abban az esetben elvérezhet egész szabadságunk. Meg van bomolva a parlament külső rendje. Igen, de miért? Mert megbomlasztották belső rendjét, az erkölcsét és jogrendjét.

Apponyi ezután a jövő eshetőségeivel foglalkozott.

Készüljünk, — mondta — a választásokra.

Az ellenzék üdvözlő Lukács miniszterelnököt. Stubnyáról jelentik: Rakovszky Iván ellenzéki képviselő beszámoló beszédében erősen kikelt a parlamenti állapotok ellen és kijelentette, hogy föltétlen hiva a parlamenti rendnek. A népgyűlésről táviratilag üdvözlötték Lukács László miniszterelnököt.

H I R E K

Szegedi kalendárium.

AZ IDŐ: Jobbra fordult néhány nap óta az idő. A hosszús esőzések megszűntek és nem olyan unalmas már a város képe. Az üzletekben is nagyobb a forgalom, az utcákon is. A kik már komolyan aggodalmaskodtak a hűvös időjárás miatt és téli felöltő után néztek, ma büszkén és kigombolt kabátban sétáltak. A meteorológiai intézet jelentése szerint kedden még enyhébb lesz az idő és állandó hőemelkedés várható. Talán még nyár is lesz?

A VAROSHAZAN: Délelőtt 10—1-ig fogad a polgármester, a főkapitány pedig 11—1-ig Délután 4 órakor közgyűlés lesz.

A KÖZKÖRHÁZBAN: A beteg látogatási idő délután 1—3-ig tart.

A CHEVRA-KADISA délután 4 órakor közgyűlést tart a zsidó hitközség székházában.

URANIA-SZÍNHÁZ: Az előadások este 6 órakor kezdődnek. Bemutatóra kerül „A vércse és galamb” című dráma és a bécsi eucharisztikus kongresszus.

VASS-MOZI: Az előadások este 6 órakor kezdődnek. „A törvénytelen leány” című drámát vetítik.

VAROSI SZÍNHÁZ: Este 8 órakor Az asszonyfaló.

BONBONNIER KABARET: Tánc attrakciók és énekszámok. Az előadás este 10 órakor kezdődik.

Páholyban.

Riporttal kezdjük:

A szegedi színház szombat esti diszeloadásán, amelyet a Rákóczi-ünnep alkalmából rendeztek, föltűnést keltő esemény történt. Az esemény nem tartozik szorosan a diszeloadáshoz, minthogy azonban annak a keretébe illeszkedett, legőszintébb fájdalomunkra a színházi előadással kapcsolatban kell vele foglalkoznunk.

A 3. számú földszinti páholyban, a baloldalon, négy nő és egy férfi foglaltak helyet. A hölgyek fején halvány piros, igen egyszerű, átlátszó kendő takarta le a frizurát. A kosztümről, ezután ugyebár, fölösleges beszélni. Mert mi illik a könnyed, paraszti fejkendőhöz? Egyszerű, tarka blouse, amely se nem selyem, se nem csipke, virá-

gos, lenge kötény a derékhoz kötve, könyvedén libbenő flanell-szoknya és kopogós papucs a jó vastag harisnyás lábfejen.

Ez a személyleírás eselédre illik, nemde? Igen, a színházban szombat este négy eseléd ült egyik földszinti páholyban. Tessék szó szerint eselédet érteni, nem szobaleányt. A szobaleány már egy kissé kifinomult vagy inkább átídomult fajtája a foglalkozási ágnak. Takarosabb, csinosabb külső megjelenésre, egy kevésbé udvarias és raffinált. Abban a páholyban, ismételjük, négy eseléd ült, a társaság ötödik tagja pedig egy férfi, színházon kívül valószínűleg batáron teljesít szolgálatot, kocsis minőségben.

Most pedig tartozunk annak a kijelentésével, hogy radikális elveket vallunk és erősen tagadjuk, hogy ezen a világon csak urnak szabad élni. Frakkos, cilinderes, lakkcipős urnak. A színház azonban, akárhogy forgassuk is a dolgot, még is csak olyan hely, ahol illuziót keres az ember (habár leggyakrabban nem talál) és ahol bizonyos csekélyebb foku etikette betartásában hallgatógon megállapodott a publikum. Ebben az esetben speciel a szegedi színházról van szó, mert például a legtöbb párisi színházba frakk, cilinder és lakkecipő nélkül senki flabe nem teheti a lábát. Tudjuk, mi még csak jó vidék vagyunk és nem Páris. De ez talán még sem jelentheti azt, hogy például egy juhászbojtár minden zsén nélkül megválasztható kaszinótagnak.

Hagyjuk most az etikettet: a jóízlés is megütközött a négy eseléd és kísérője esetén. Az izlés néha olyan, mint az árfolyam, fölszáll — esik. Talán azt lehetne mondani, hogy alkalmazkodik a lehetőségekhez. Türi a csapásokat. Ami a színházban, ünnepnek hirdetett előadás keretében történt, az már sok, több annál, amit még eltűrhet az izlés — fájdalom nélkül. És tessék csak elképzelni: jobboldalon a kormány képviselője, ünnepiesen és vizávi a — a harmadik számú páholy.

Kissé kellemetlen.

Nem kutatjuk, hogy jutott a páholyba az a társaság. Megváltották a jegyet a pénztárnál vagy megajándékozta őket vele valaki. (Ami még valószínűbb.) A pénztárnál mindenkinek adnak jegyet, bármilyent, ha lefizeti az árát. És ez rendjén van így. A pénztáros kisasszony nem sejtetheti, hogy kinek a részére kéri a jegyet. Arra meg nincs ideje, de talán joga sincs, hogy ezt kikérdezze. A publikum a színházban — ez már más valami. Ezen nem lehet olyan könnyen napi-rendre térni. A publikumnak se és a — színháznak se.

Most még csak azt nem tudjuk, hogy azt az öttagu társaságot a színház előtt várta-e a — batár?

— Egyházi értesítés. Ő császári és királyi felsége, dicsőségesen uralkodó I. Ferenc József apostoli királyunk védőszentjének ünnepén, október 4-én délelőtt 10 órakor a belvárosi szent Demeter templomban ünnepélyes szent mise fog tartatni. — Az aradi vértanúk gyászmiséje az idén nem október 6-án, hanem 7-én, hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a belvárosi plébánia-templomban. Jászi Géza c. püspök, apátplébános.

— Gerliczy Félixné báróné temetése. Hétfőn délelőtt órákig zugtak Nagyváradon a harangok. Ekkor temették Gerliczy Félix-